

Materiały i Dokumenty nr 296
(IP-91 P)

FRANCJA
Ustawa nr 79-18 z 3 stycznia 1979 r. o archiwach

(Journal Officiel z 5 stycznia 1979 r.)

Rozdział I
Przepisy ogólne

Artykuł 1

Archiwa stanowią zbiory dokumentów, bez względu na datę ich sporządzenia, na ich formę i nośnik, napływających lub wytworzonych przez każdą osobę fizyczną lub prawną i przez każdą służbę lub instytucję publiczną lub prawną, w wyniku jej działalności.

Przechowywanie dokumentów jest zorganizowane w interesie publicznym, zarówno dla potrzeb zarządzania i wykazania zasadności praw osób fizycznych lub prawnych prawa publicznego lub prywatnego, jak i dla potrzeb historycznej dokumentacji badań.

Artykuł 2

Każdy funkcjonariusz lub urzędnik, mający za zadanie gromadzenie i przechowywanie archiwów na podstawie przepisów niniejszej ustawy, jest obowiązany do zachowania w tajemnicy każdego dokumentu, który nie może być zgodnie z prawem udostępniony obywatelom.

Rozdział II
Archiwa publiczne

Artykuł 3

Archiwa publiczne tworzą:

- 1) dokumenty związane z działalnością władz państwowych, samorządów lokalnych, zakładów i przedsiębiorstw publicznych;
- 2) dokumenty związane z działalnością instytucji prawa prywatnego zarządzających służbami publicznymi lub realizujących zadania publiczne;
- 3) oryginały i rejestry związane z działalnością osób urzędowych.

Archiwa publiczne, niezależnie od posiadacza, nie ulegają przedawnieniu.

Warunki ich przechowywania są określone dekretem Rady Stanu przewidzianym w art. 32 niniejszej ustawy.

Dekret określa przypadki, w których administracja archiwów pozostawia pieczę nad dokumentami archiwalnymi wytworzonymi lub otrzymanymi przez niektóre organy administracji lub niektóre instytucje - kompetentnym służbom tych organów lub instytucji. Określa warunki współpracy między administracją archiwów a tymi organami administracji lub instytucjami.

Artykuł 4

Dokumenty wskazane w art. 3, po upływie okresu ich wykorzystania w ramach czynności bieżących przez służby, zakłady i instytucje, które je wytworzyły lub otrzymały, podlegają sortowaniu, w celu oddzielenia dokumentów, które należy zachować od dokumentów, które nie mają już znaczenia ani administracyjnego ani historycznego, tzn. przeznaczonych do zniszczenia.

Lista dokumentów przeznaczonych do zniszczenia jak również warunki ich zniszczenia są ustalane na podstawie porozumienia między organem, który je wytworzył lub otrzymał a administracją archiwów.

Artykuł 5

W przypadku, gdy ministerstwo ulega likwidacji, służba, zakład lub instytucja posiadająca archiwa publiczne, archiwa te, z wyjątkiem szczególnego ich przeznaczenia na podstawie aktu likwidacyjnego, powinny zostać przekazane do administracji archiwów.

Artykuł 6

Dokumenty, które mogły być swobodnie udostępniane przed ich złożeniem w archiwach publicznych, będą mogły nadal być udostępniane bez żadnych ograniczeń każdej osobie, która tego zażąda.

Dokumenty wskazane w art. 1 ustawy nr 78-753 z 17 lipca 1978 r. o zastosowaniu różnorodnych środków w celu poprawy stosunków między administracją a obywatelami oraz regulacjach o charakterze administracyjnym, socjalnym i fiskalnym, mogą być nadal udostępniane na warunkach wskazanych w ustawie.

Pozostałe dokumenty przechowywane w archiwach publicznych będą udostępniane po upływie 30 lat lub innych szczególnych terminów przewidzianych w art. 7 niniejszej ustawy.

Artykuł 7

Termin, po upływie którego mogą być udostępniane dokumenty wynosi:

- 1) 150 lat od daty urodzenia w przypadku dokumentów zawierających informacje osobiste o charakterze medycznym;
- 2) 120 lat od daty urodzenia, w przypadku akt personalnych;
- 3) 100 lat od daty sporządzenia aktu lub zamknięcia akt, w przypadku dokumentów dotyczących spraw sądowych, w tym ułaskawień, w przypadku oryginałów i rejestrów notariuszy jak również w przypadku rejestrów stanu cywilnego i rejestratury;
- 4) 100 lat od daty spisu lub badania opinii publicznej, w przypadku dokumentów zawierających informacje osobiste dotyczące życia prywatnego i rodzinnego i, ogólnie rzecz biorąc, faktów i zachowań o charakterze prywatnym, gromadzonych w ramach badań statystycznych wykonywanych przez służby publiczne;
- 5) 60 lat od daty sporządzenia aktu, w przypadku dokumentów zawierających informacje dotyczące życia prywatnego lub bezpieczeństwa państwa lub obronności i, których lista jest ustalana dekretem Rady Stanu.

Artykuł 8

W przypadku oryginałów aktów notarialnych, z zastrzeżeniem przepisów art. 23 ustawy z 25 ventôse'a roku XI, administracja archiwów może zezwolić na udostępnienie dokumentów z archiwów publicznych przed wygaśnięciem okresów przechowywania przewidzianych w art. 6 ustęp 3 i art. 7 niniejszej ustawy.

Udostępnienie to nie jest w żaden sposób ograniczone, chyba, że decyzja administracyjna w sprawie zezwolenie zawiera wyraźne postanowienia w tej sprawie.

Przepisów ustępu 1 niniejszego artykułu nie stosuje się do punktu 4 artykułu 7 niniejszej ustawy.

Rozdział III Archiwa prywatne

Artykuł 9

Archiwa prywatne stanowią zbiór dokumentów określonych w art. 1, które nie są objęte zakresem stosowania art. 3 niniejszej ustawy.

Artykuł 10

Jeżeli władze państwowe i samorządy lokalne otrzymają archiwa prywatne tytułem darowizny, zapisu, cesji, depozytu odwołałego lub ustanowienia w rozumieniu ustawy nr 68-1251 z 31 grudnia 1968 r. o popieraniu konserwacji artystycznego dziedzictwa narodowego, organy administracji, w których archiwa zostaną zdeponowane są obowiązane do przestrzegania warunków przechowywania i udostępniania, które mogą być ustalone przez właścicieli.

Artykuł 11

Archiwa prywatne mające wartość historyczną mogą być sklasyfikowane jako archiwa historyczne, na wniosek administracji archiwów, w drodze zarządzenia ministra kultury.

W braku zgody właściciela, zaklasyfikowanie zarządza się z urzędu, na mocy dekretu przyjętego na podstawie odpowiedniej opinii Rady Stanu.

Zmiana zaklasyfikowania może nastąpić bądź na wniosek właściciela, bądź na wniosek dyrekcji archiwów Francji; decyzja o zmianie zaklasyfikowania jest podejmowana w tej samej formie, w jakiej podejmowana jest decyzja o zaklasyfikowaniu jako archiwa historyczne, z zastrzeżeniem przepisów art. 21 ustęp 2 niniejszej ustawy.

Artykuł 12

Zaklasyfikowanie dokumentów jako archiwa historyczne nie oznacza przekazania państwu własności sklasyfikowanych dokumentów.

Artykuł 13

Administracja archiwów powiadamia niezwłocznie właściciela o wszczęciu procedury klasyfikowania.

Od dnia powiadomienia skutki zaklasyfikowania obowiązują z mocy prawa.

Skutki zaklasyfikowania przestają obowiązywać jeżeli decyzji o zaklasyfikowaniu nie wydano w ciągu 6 miesięcy od daty potwierdzenia otrzymania zawiadomienia.

Artykuł 14

Archiwa sklasyfikowane jako archiwa historyczne nie podlegają przedawnieniu.

Skutki zaklasyfikowania podążają za archiwami, bez względu na to w czym posiadaniu są archiwa.

Każdy właściciel archiwów sklasyfikowanych jako archiwa historyczne, który je zbywa ma obowiązek poinformowania nabywcy o zaklasyfikowaniu.

Artykuł 15

Zabrania się niszczenia archiwów sklasyfikowanych jako archiwa historyczne.

W odstępstwie od poprzedniego ustępu, jeżeli okaże się podczas wstępnej inwentaryzacji, że niektóre dokumenty nie mają wartości historycznej, można przystąpić do ich likwidacji w warunkach przewidzianych w art. 4, ust. 2 niniejszej ustawy, na podstawie porozumienia między właścicielem zbioru i administracją archiwów.

Artykuł 16

Archiwa sklasyfikowane jako archiwa historyczne nie mogą podlegać żadnym działaniom, które mogłyby je zmodyfikować lub zniszczyć, chyba że zezwala na to administracja archiwów.

Właściciele lub posiadacze archiwów sklasyfikowanych jako archiwa historyczne są obowiązani, jeżeli będzie taki wymóg, przedstawiać je agentom w tym celu upoważnionym, na warunkach ustalonych dekretem Rady Stanu przewidzianym w art. 32 niniejszej ustawy.

Artykuł 17

Właściciel archiwów sklasyfikowanych jako archiwa historyczne, który zamierza je zbyć jest obowiązany zawiadomić o swoim zamiarze administrację archiwów.

Artykuł 18

Zaklasyfikowanie może wiązać się z wypłaceniem właścicielowi odszkodowania za szkodę wynikającą ze służebności urzędowego zaklasyfikowania. Wniosek o odszkodowanie należy złożyć w ciągu 6 miesięcy od daty powiadomienia o postanowieniu w sprawie zaklasyfikowania. W braku polubownej zgody, odszkodowanie zostaje ustalone na drodze sądowej.

Artykuł 19

Każda osoba urzędowa mająca za zadanie zorganizowanie przetargu publicznych archiwów prywatnych, które stanowiły przedmiot decyzji w sprawie zaklasyfikowania jako archiwa historyczne bądź nie, powinna zawiadomić o tym administrację archiwów z piętnastodniowym wyprzedzeniem, dołączając do zawiadomienia wszelkie ważne informacje dotyczące zarchiwizowanych dokumentów. Zawiadomienie powinno zawierać godzinę i miejsce przetargu. Wysyłka katalogu z zaznaczeniem celu wysyłki może zastąpić zawiadomienie.

W wypadku sprzedaży z nakazu sądowego, jeżeli termin określony w poprzednim ustępie nie może być dotrzymany, osoba urzędowa, z chwilą jej wyznaczenia do zorganizowania sprzedaży, przekazuje wyżej wskazane informacje administracji archiwów.

Artykuł 20

Za pośrednictwem administracji archiwów, państwo powinno korzystać z prawa pierwokupu każdego dokumentu z archiwów prywatnych, jeżeli uzna, że jest to konieczne dla zapewnienia ochrony materiałów archiwalnych, skutkiem czego wstępuje w prawa nabywcy z przetargu.

Państwo korzysta również z tego prawa na wniosek i na rzecz departamentów, regionalnych zakładów publicznych i samorządu terytorialnego Majotty. Może korzystać z tego prawa na rzecz gmin i fundacji. Biblioteka Narodowa powinna korzystać z prawa pierwokupu na własny rachunek.

W razie zbiegu wniosków równorzędnych, zarządzenie ministra kultury określa uprawniony podmiot.

Artykuł 21

(Ustawa nr 92-1477 z 31 grudnia 1992 art. 11 Journal Officiel z 5 stycznia 1993 r.)

Zabrania się wywozu za granicę materiałów archiwalnych sklasyfikowanych jako archiwa historyczne.

Artykuł 24

(Ustawa nr 92-1477 z 31 grudnia 1992 art. 11 Journal Officiel z 5 stycznia 1993 r.)

Rząd może uzależnić wydanie zaświadczenia przewidzianego w art. 5 ustawy nr 92-1477 z 31 grudnia 1992 o produktach podlegających ograniczeniom obrotu i o komplementarności służb policji, żandarmerii i służb celnych, od pełnego lub częściowego odtworzenia, na jego koszt, archiwów prywatnych niesklasyfikowanych, które stanowią - w zastosowaniu tego samego artykułu - przedmiot wniosku o wydanie zaświadczenia.

Działania mające na celu odtworzenie dokumentów nie mogą być podjęte po upływie 6 miesięcy od daty złożenia wniosku.

Rozdział IV
Przepisy wspólne dla archiwów publicznych i prywatnych

Artykuł 25

Dekret Rady Stanu przewidziany w art. 32 niniejszej ustawy określa warunki, w jakich są wydawane odpisy urzędowe i wyciągi z dokumentów archiwalnych.

Dekret wydany na podstawie sprawozdania właściwego ministra i ministra ds. budżetu, określa stawki:

- opłat za odpisy urzędowe lub wyciągi z dokumentów przechowywanych w archiwach władz państwowych, departamentów i gmin;
- opłat za pieczęć poświadczającą autentyczność kopii planów zachowanych w zbiorach, wykonanych, w tej samej skali co oryginały, na wniosek osób zainteresowanych;
- opłat za potwierdzenie autentyczności fotokopii i wszelkiego rodzaju reprodukcji fotograficznych dokumentów przechowywanych w zbiorach.

Artykuł 26

Każdy organ administracji posiadający archiwa publiczne lub prywatne jest obowiązany uzasadnić każdą odmowę udostępnienia dokumentów archiwalnych.

Artykuł 27

Przepisy art. 6 - 8, 10 i 25 niniejszej ustawy zostaną wywieszane w widocznym miejscu w lokalach administracji archiwów dostępnych dla obywateli oraz w lokalach służb posiadających archiwa publiczne w zastosowaniu ostatniego ustępu art. 3 niniejszej ustawy.

Rozdział V
Przepisy karne

Artykuł 28

(Ustawa nr 85-835 z 7 sierpnia 1985 r. art. 8, 10 Journal Officiel z 8 sierpnia 1985 r. obowiązująca w dn. 1 października 1985 r.)

(Ustawa nr 92-1336 z 16 grudnia 1992 r. art. 279, 322 i 329 Journal Officiel z 23 grudnia 1992 r. obowiązująca w dn. 1 marca 1994 r.)

Nie wyłączając stosowania art. 322-2 i 432-15 kodeksu karnego, każda osoba, która z chwilą odejścia ze stanowiska, przywłaszczy sobie, również bez zamiaru oszukańczego, dokumenty z archiwów publicznych, które posiadała w związku z pełnioną funkcją, podlega karze jednego roku więzienia i karze grzywny w wysokości 25000 fr. lub tylko jednej z tych kar.

Artykuł 29

(Ustawa nr 92-1336 z 16 grudnia 1992 r. art. 333 Journal Officiel z 23 grudnia 1992 r. obowiązująca w dn. 1 marca 1994 r.)

Naruszenie przepisów art. 2 i 10 niniejszej ustawy podlega karom przewidzianym w art. 226-13 i 226-14 kodeksu karnego.

Artykuł 30

*(Ustawa nr 92-1477 z 31 grudnia 1992 art. 12 Journal Officiel z 5 stycznia 1993 r.)
(Ustawa nr 92-1336 z 16 grudnia 1992 r. art. 322 Journal Officiel z 23 grudnia 1992 r. obowiązująca
w dn. 1 marca 1994 r.)*

Naruszenie przepisów art. 15, 17 i 19 niniejszej ustawy podlega karze grzywny w wysokości 30 000 fr. Kara ta może być równa podwojonej wartości zniszczonych lub sprzedanych dokumentów archiwalnych, jeżeli wartość ta przewyższa 15 000 fr.

Artykuł 31

*(Ustawa nr 85-835 z 7 sierpnia 1985 r. art. 8, 10 Journal Officiel z 8 sierpnia 1985 r. obowiązująca w
dn. 1 października 1985 r.)
(Ustawa nr 92-1336 z 16 grudnia 1992 r. art. 322 i 329 Journal Officiel z 23 grudnia 1992 r. obowiązująca
w dn. 1 marca 1994 r.)*

Naruszenie przepisów art. 14 (ustęp trzeci) i 16 niniejszej ustawy podlega karze grzywny w wysokości 25 000 fr.

Rozdział VI Przepisy różne

Artykuł 32

Warunki stosowania rozdziałów I, II, III i IV niniejszej ustawy są określone w dekrete Rady Stanu.

Artykuł 33

Uchyla się:

- 1) dekret z 7 września 1780 r. dotyczący organizacji i systemu archiwów państwowych;
- 2) ustawę z 7 messidora roku II o organizacji archiwów utworzonych przy przedstawicielstwie narodu;
- 3) ustawę z 5 brumaire'a roku V nakazującą gromadzenie w miastach departamentalnych wszelkich dokumentów nabytych Republiki;
- 4) artykuł 2 ustawy budżetowej z 29 grudnia 1888, zmieniony:
 - na podstawie art. 14 ustawy budżetowej z 30 kwietnia 1921 r.;
 - na podstawie art. 1 dekretu z 17 czerwca 1938 r. dotyczącego podniesienia stawek odpisów uwierzytelnionych i odlewania pieczęci archiwów;
 - na podstawie art. 125 ustawy budżetowej nr 45-195 z 31 grudnia 1945 r.;
 - na podstawie art. 29 ustawy budżetowej nr 48-1516 z 26 września 1948 r.;
 - na podstawie art. 7 ustawy nr 51-630 z 24 maja 1951 dotyczącej wzrostu kredytów przyznanych na wydatki związane z funkcjonowaniem służb cywilnych na rok 1951 (edukacja narodowa);
- 5) artykuł 45 ustawy budżetowej z 31 lipca 1920 r., zmieniony:
 - na podstawie art. 40 ustawy budżetowej z 30 grudnia 1928 r.;
 - na podstawie art. 2 wyżej wymienionego dekretu z 17 czerwca 1938 r.;
 - na podstawie art. 126 ustawy budżetowej nr 45-195 z 31 grudnia 1945 r.;
 - na podstawie art. 30 ustawy budżetowej nr 48-1516 z 26 września 1948 r.;
 - na podstawie art. 8 wyżej wymienionej ustawy nr 51-630 z 24 maja 1951.
- 6) ustawa z 14 marca 1928 r. o fakultatywnym deponowaniu w archiwach narodowych i departamentalnych dokumentów z datą sprzed 125 lat, przechowywanych w kancelariach notarialnych;
- 7) dekret z 17 czerwca 1938 r. o klasyfikacji dokumentów z archiwów prywatnych, wydany w zastosowaniu ustawy z 13 kwietnia 1938 r. o uzdrowieniu finansów;

8) artykuł 9 ustawy nr 51-630 z 24 maja 1951 r. dotyczącej wzrostu kredytów przyznanych na wydatki związane z funkcjonowaniem służb cywilnych na rok 1951 (edukacja narodowa); i, ogólnie rzecz biorąc, każdy przepis sprzeczny z przepisami niniejszej ustawy.

Artykuł 34

Przestają obowiązywać w stosunku do archiwów:
zmieniona ustawa z 31 grudnia 1913 r. o zabytkach historycznych;
art. 33-39 ustawy z 31 grudnia 1921 r. ustalającej budżet ogólny na rok 1922, z wyjątkiem przepisów art. 36 ustawiającego specjalną jednoprocentową opłatę pobieraną od dochodu z przetargów publicznych na rzecz kasy narodowej zabytków i miejsc historycznych;
ustawa z 23 czerwca 1941 r. dotycząca eksportu dzieł sztuki.

Artykuł 37

(wprowadzony ustawą nr 96-609 z 5 lipca 1996 r. art. 13 Journal Officiel z 9 lipca 1996 r.)

Niniejsza ustawa, z wyjątkiem art. 24, 35 oraz punktu I art. 36, obowiązuje w jednostce terytorialnej Majotty i na terytorium francuskich Ziem południowych i antarktycznych.

Dla stosowania niniejszej ustawy w jednostce terytorialnej Majotty i na terytorium francuskich Ziem południowych i antarktycznych, należy usunąć z art. 10 słowa: "lub ustanowienie z urzędu w rozumieniu ustawy nr 68-1251 z 31 grudnia 1968 r. mającej na celu zabezpieczenie narodowego dziedzictwa artystycznego".

Dla stosowania niniejszej ustawy w jednostce terytorialnej Majotty, należy dodać w punkcie 3 art. 3 niniejszej ustawy, po słowach "osoby urzędowe", oraz w punkcie 3 art. 7 i w art. 8, po słowie "notariusze", słowa "oraz kadiowie".

Punkty II i IV art. 36 nie mają zastosowania do terytoriów francuskich Ziem południowych i antarktycznych.

Tłumaczenie z jęz. francuskiego: *Helena Klugiel-Królikowska* (BSE)

Weryfikacja: *Beata Szepietowska* (BSE)